

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за заемане на академичната длъжност
“Професор“ по професионално направление

1.3. «Педагогика на обучението по история (Аудиовизуални и информационни технологии в обучението)»

За нуждите на СУ – Исторически факултет.

Катедра «Архивистика и помощни исторически дисциплини»

Обявен в ДВ бр. 100/20.12.2011 г

Рецензент: проф. Желязко Д. Стоянов, д.ф.н.

Данни за конкурса:

Процедурата по обявяване на конкурса за «Професор» по професионалното направление 1.3. «Педагогика на обучението по история (Аудиовизуални и информационни технологии в обучението)» е обявен за нуждите на СУ – Исторически факултет, Катедра «Архивистика и помощни исторически дисциплини». Конкурсът е обявен в ДВ бр. 100/20.12.2011 г. и е разкрит по предложение на Фс на Иф и по решение на Ас на СУ «Св. Климент Охридски». Не съм забелязал никакви нарушения по досегашния му ход.

Данни за кандидата:

В обявения конкурс за «Професор» участва един кандидат – доц. д-р Юри Тодоров Тодоров. Той е роден през 1955 г. Завършва през 1979 г. специалност «Информационна техника» в Технически университет

Дрезден, Германия с придобита степен «Дипломиран инженер». През 1984 г. получава образователната и научна степен «Доктор-инженер» в същия университет. През 1986 г. е избран за главен асистент в Историческия факултет на СУ, където от 1995 г. е доцент в Катедра «Архивистика и помощни исторически дисциплини».

Описание на начните трудове:

Доц. д-р Юри Тодоров участва в конкурса за «Професор» с 62 научни публикации, сред които са пет монография, един електронен лекционен курс, четири учебни пособия, две студии 25 статии, доклади от национални и международни научни конференции. Представените публикации са посветени на важни дидактически проблеми, но главно една група от тях (от 26 публикации) са пряко свързани с професионалното направление на конкурса. Доц. Юри Тодоров е и активен участник в национални и международни научни форуми по проблемите на своята научна специалност.

Научни приноси:

Оценка за «Клиометрия», Изд. «Парадигма», С., 2000, 416 стр.

Първо, основната цел на доц. Ю. Тодоров в този негов труд е да представи някои аспекти около измеримостта на миналата човешка дейност, за намиране на съответните мерки и параметри. Според него използването на двата подхода - херменевтичният и квантитативният – имат и предимства, и недостатъци. Предимствата на «клиометрията» пък са в яснотата и определеността на системите и методите за класификация, на хипотезите и методите, на средствата за тяхното описание и доказване. Като методология за описване и обясняване на миналото, тя е обединяващо звено между науката история и нейната дидактика. Затова доц. Ю. Тодоров с основание си поставя за задача да представи единна методология за на количествени анализи в историко-научните и историко-дидактическите изследвания. Според него е възможно историкът да използва количествения подход при обработване на изворовия материал с подходящи и експлицитно дефинирани хипотези и модели.

Второ, специално отбелязване заслужава ползотворният му опит да изведе основните принципи на «дидактическата тестология», както и да систематизира видовете тестове и тяхното приложение при проверката и оценката на знанията в урока по история. В случая особено полезен е разделът за мястото на количествения анализ на резултатите от теста, качеството на самия тест и на съставлящите го айтеми, използването на стандартизирани скали за оценка на знанията за миналото. При това тук тестовия метод е тясно свързан с проблемите за операционализирането на учебните цели, поради което той се доказва като допълнителен инструмент и средство заедно с традиционните методи за изпитване и оценяване.

Трето, подкрепа заслужава и опитът на доц. Ю. Тодоров да посочи и разкрие възможностите за прилагане на количествения анализ върху изворов материал от времето на Османската държава в българските земи. Става дума най-вече за използване и за количествено обработване на тимарните регистри от XV-XVI век. Според доц. Ю. Тодоров представянето на данните от регистрите, които се отнасят за данъчните налози и отчитането на феодалната рента в Османската империя в числен вид е първи етап от тяхната квантификация. Тук е нужно да се извърши необходимата формализация, да се определят белезите, релевантни за проучването, да се намерят адекватни количествени измерители. Важно в хода на изследването е да се формират и съответните представителни извадки.

Четвърто, особено ценно е, че доц. Ю. Тодоров използва възможностите на клиометрията при едно проведено емпирично изследване и измерване от научен колектив на СУ на историческото съзнание на съвременните поколения след средата на 80-те години на миналия век. В резултат и на неговите усилия е формирана методика, която е полезна не само при провеждане на посоченото изследване, а и в други емпирични изследвания. Прави впечатление и подробният анализ на някои изследвани явления в рамките на следните категории: „Мнения и нагласи относно учебно-историческата литература и училищното историческо образование”; „Нагласи към морални ценности и очаквания от бъдещето”; „Отношение към „другия”; „Отношения към историческото ни минало и съдбата на България”; „Отношения към

Европа и мястото на България в изграждането на общоевропейската културна идентичност”, и други.

Оценка за «Аудиовизуални и информационни технологии в обучението», Изд. «Веда Словена - ЖГ», С., 2009, 288 стр.

Първо, основната цел в този труд на доц. Ю. Тодоров е да разкрие сред новите аудиовизуални средства мястото на «новия код на мислене и изразяване – визуалният», който търси своята специфика в образното начало. Той представя традиционните средства за онагледяване в обучението по история: исторически и географски изображения, картини и репродукции, а и методите, които залагат на активизирането на урочната работа с предимство за представяне и защита на собствено мнение върху основата на съответните исторически факти. Разгледана е и възможността за усъвършенстване на методическия кабинет в информационно отношение без да се negliжира функционалността на класноурочната система.

Второ, доц. Ю. Тодоров обръща специално внимание и на проблема за статичния образ, представян от учителя в класната стая – за него това е «своеобразно предаване на действителността чрез абстракции на различно ниво». Той има предвид, че действителността може да се пресъздава точно и непреднамерено (фотоси, фотодокументи); субективно (художествени произведения), или като комбинация на обективни със субективни изразни средства. Важно изискване, според него е степента на абстрактност на един визуален образ да е съобразен с интелектуалната възраст на учениците.

Трето, с основание е обърнато нужното внимание и върху представянето на глобалната за съвременното образование и общуване тема «мултимедия», а и интернет комуникацията, която подпомага «действителната, глобална електронна демократизация». Интересни са и страниците, посветени на уеббазираната мултимедия, която позволява модулното разделяне на учебното съдържание според тематиката и учебните цели. Всеки модул (уебстраница, анимация или презентация) трябва да се отнася до самостоятелна тема, изложена изчерпателно, точно и достъпно. Доц. Ю. Тодоров обръща подобаващо внимание и на проблема за мястото на мултимедията при презентацията, особено на

една важна програма от жанра «презентационен софтуер» - програмата Пауърпойнт..

Оценка за «Лекционен курс по информатика и количествени методи за историци», 2011 г. – електронно издание.

Първо, този курс включва и важният проблем за електронния документ като важно средство за повишаване ефективността на научните изследвания, на образованието, на административното обслужване и други социални дейности. Той обръща специално внимание и на проблема за архивирането на електронни документи, на международните стандарти, норми и принципи при конструирането на информационен модел на електронен архив. Интересни са и проблемите за информационната сигурност на електронния архив, за компютърната криптография и защитата на информацията.

Второ, много важен тематичен блок в този лекционен курс са проблемите за библиотеките като информационен и образователен ресурс, които използват технологичните предимства на мрежовото общуване. Доц. Ю. Тодоров представя и видовете библиотеки в интернет – виртуални и електронни, дава полезна информация и за електронните каталози, електронните книги и списания.

Обръща специално внимание и на проблема за музеите като образователна институция, неотменимо звено за запазване и трансфериране на културната и националната идентичност.

Редица ценни моменти се съдържат и в статиите, публикувани от доц. Ю. Тодоров – специално ще посоча например «Информационни ресурси на историята»,

Преподавателска работа

Доц. Ю. Тодоров е дългогодишен преподавател по информатика и математически методи в историята. Неговата дейност включва 10 лекционни курса в СУ – бакалавърска и магистърска степен в Исторически факултет и ФНПП, а като гост-лектор и в няколко други български университети. Актуални лекционни курсове: в бакалавърска степен – «Аудиовизуални и информационни технологии в обучението», «Историческа информатика»; «Информационни технологии в архивите»;

«Електронни документи и архиви»; в магистърска степен – «Архиви и информатика»; «Емпирични методи в Дидактиката на историята» и др., както и пред докторанти. Научен консултант е на един докторант, който защити успешно своята разработка. Участва в пет научни проекта. Активен участник е в 25 научни конференции и семинари.

Толерантно-колегиалното му отношение към студентите и докторантите го поставя в групата на предпочитаните и полезни за тяхното развитие преподаватели и научни ръководители. Доц. Юри Тодоров е уважаван член на българската, а и на международната дидактическа колегия, което проличава и от забелязаните 43 посочвания и цитирания на негови трудове, голяма част от които са в чужбина, и 41 индексирания в национални и чуждестранни бази данни.

Заключение

Всичко това ми дава основания **ДА ДАМ ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** за досегашната му преподавателска дейност и **ДА ПРЕДЛОЖА** на уважаемите членове на Научното жури **ДА ПРЕДЛОЖИ НА ФС НА ИФ ДА ИЗБЕРЕ** доц. д-р. Юри Тодоров Тодоров за „Професор“ на СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 1.3. «Педагогика на обучението по история (Аудиовизуални и информационни технологии в обучението)».

10 март 2012 г.

София

Подпис:

(Проф. Ж. Стоянов, д. н.)